

Ad Systémové změny pro fungování NNO pro přímou podporu biodiverzity

Díky unikátnímu přístupu poloprofessionalizace, který spočívá v kombinaci profesionálních ochránců přírody a práce s dobrovolníky. V celkovém objemu pečujeme o mnohonásobně více ploch, než na které státní ochrany přírody poskytuje finanční příspěvek na jejich údržbu.

Abychom toto všechno mohli vykonávat, vzniká nám celá řada vedlejších nákladů (jednání s vlastníky, administrativa, investice do techniky, nemalé cestovní náklady, osvěta atd.), které si musíme financovat z jiných zdrojů nebo je vykrývat dobrovolnickou prací, protože zde není pro tento typ režijních nákladů pro NNO zajištěna systémová podpora. I když počítáme, že část dobrovolnické práce a financování z jiných zdrojů bude nutné vždy, jde o celkovou výši tohoto poměru, která je pro nás v takovém rozsahu neudržitelná.

K tomu všemu negativně přispívá kombinace nezohledňování inflace u víceletých projektů, nárůstu cen PHM, energií a materiálu, nedostatek kvalifikovaných pracovníků, kteří by byli ochotni pracovat v náročných a málo placených podmínkách, a tím pádem i nedostatek dobrovolníků, kterým se nemá kdo věnovat.

Skutečné náklady managementových opatření

Řada lokalit je udržována při životě na úkor zhotovitelů, kteří nemají možnost zajistit si kofinancování své činnosti a odmítají se smířit s polovičatě odvedenou prací nebo s myšlenkou na to, že pokud se o lokalitu nepostarají, byť za absolutně nerentabilních podmínek, nikdo jiný to neudělá.

Velmi oceňujeme postupné navyšování sazebníku NOO, bohužel tyto jsou stále pozadu skutečným neustále se zvyšujícím nákladům a inflaci. Stále se ale pohybujeme na úrovni, kdy odměna za práci buď pokryje náklady zhotovitele (samozřejmě za cenu velmi nízkých mezd), nebo je ani nepokryje a zhotovitel musí sahat do svých finančních rezerv, pokud nějaké má.

Čisté náklady na práci

Při krácení rozpočtů ze strany zadavatele obvykle dochází k tomu, že se ruční kosení se shrabáním a odvozem biomasy realizuje za 2 až 3 Kč za m². Zajímavostí může být, že komerční sektor by za tuto částku nezvládl ani samotné pokosení (natož pohrabat a odklidit nebo navíc dokonce odvozit na skládku) a v této cenové relaci je dostupné nanejvýš zmulčování, což je zásah z hlediska ochrany biodiverzity nejen zcela nevhodný, ale dokonce zcela kontraproduktivní. Jen za kosení křovinořezem (tedy bez hrabání, úklidu, odvozu a likvidace) podél silnic, železnic, pod elektrovody, při údržbě zeleně ve městech si firmy dnes běžně účtují 5 až 22 Kč/m².

Režijní náklady

a) *Provozní náklady.* U malých začínajících spolků jsou vysoké počáteční investice na vybavení. U velkých expandujících spolků pak zase čím dál vyšší režijní náklady, ať už provozní nebo mzdové (např. živnostníci vs. zaměstnanecké poměry). Dále jsou tu i průběžné investice, které vyžadují pozornost jako jednání s vlastníky a úředníky, údržba a investice do nové techniky, amortizace techniky, nákup PHM do strojů (50% navýšení oproti r. 2020), energie, prostoje, inflace, zisk zajišťující pokračování činnosti např. v souvislosti s nutností projekty předfinancovávat apod.

b) Náklady na bezpečnost práce. Práce v terénu s ruční technikou v kombinaci s obtížnou dostupností nebo samotnými obtížnými podmínkami na lokalitách (práce na nebezpečných svazích a skalách, v trnitých křovinách nebo v bažinách někdy i do půl pasu v bahně) vyžaduje zvýšenou míru bezpečnosti práce, hygieny práce (např. nucené přestávky před hrozícími úpaly při práci na jižně exponovaném svahu rozpálené skalní stepi na Jižní Moravě nebo na „černých kamenitých pecích“ v Českém středohoří za letních veder) a dostupnost vhodných ochranných pomůcek (např. před vibracemi, hlukem a odletujícími kusy dřeva a kamenů při práci s křovinořezem, sekačkou či motorovou pilou). Zabezpečení těchto podmínek opět souvisí se zvýšením nákladů na daná opatření.

c) Cestovné. Nejen v souvislosti s nárůstem cen PHM se jedná o velmi variabilní položku. Péče o špatně dostupné, vzdálené a vzácné lokality vyžaduje vyšší cestovní náklady (včetně času stráveného na cestě) a není tak možné s nimi počítat v běžných ceníkových sazbách.